

K-5030

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2014

Sanskrit : CE-101

(Core Elective) (First Subsidiary)

(१) महाभारते सभापर्वः - अध्याय-५०-५६

(२) व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीयेनाभांथी गभे ते यार श्लोकोनी सानुवाद् सभश्रुती आपो. १४
- (१) असंतोषः श्रियो मूलं तस्मात्तं कामयाम्यएम् ।
समुच्छ्रये यो यतते स राजन्यरमो नयी ॥ (५०-१८)
- (२) ग्लहान्धनूषि मे विद्धि शरानक्षांश्च भारत ।
अक्षाणां हृदयं मे ज्यां रथं विद्धि ममास्तरम् ॥ (५१-३)
- (३) विज्ञायते ते मनसो न प्रहर्षः कच्चित्क्षतः कुशले नागतोऽसि ।
कच्चित्पुत्राः स्थविरस्यानुलोमः वशानुगाश्चापि विशोऽपि कथित् ॥
(५२-५)
- (४) श्रोत्रियोऽश्रोतियमुत निकृत्यैव युधिष्ठिर ।
विद्वानविदुषोऽभ्येति नाहुस्तां निकृतिं जनाः ॥ (५३-११)
- (५) सहस्रसंख्या नागा मे मत्तास्तिष्ठन्ति सौबल ।
हेमकक्षाः कृतापीडाः पद्मिनो हेममालिनः ॥ (५४-८)
- (६) मधु वै माध्विको लब्ध्वा प्रपातं नावबुध्यते ।
आरुह्य तं मज्जति वा पतनं वाधिगच्छति ॥ (५५-४)
- (७) वृक्षानङ्गरकारीव मेनान्धाक्षीः ससूलकान् ।
मा गमाः ससुतामात्यः सबलश्च पराभवम् ॥ (५५-१६)
- (८) घृतं मूलं कलहस्यानुपाति मिथोभेदाय ग्रहते वा रणाय ।
यदास्थितोऽयं धृतराष्ट्रस्य पुत्रो दुर्योधनः सृजते वैरमुग्रम् ॥
(५६-१)

- ૨ જય, ભારત અને મહાભારત પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- અથવા
- ૨ મહાભારતની કાવ્યશૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- ૩ મહાભારતનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- અથવા
- ૩ સભાપર્વને આધારે ઘૂતપ્રસંગનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. ૧૪
- (૧) મહર્ષિ કૃષ્ણા દ્વૈપાયન વ્યાસનું જીવન
- (૨) ધૃતરાષ્ટ્રે દુર્યોધનને આપેલો ઉપદેશ
- (૩) વિદુરનું પાત્રાલેખન
- (૪) સભાપર્વ - શીર્ષક.
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. ૧૪
- (૧) મહાભારતના રચયિતા કોણ છે ?
- (૨) મહાભારતના સભાપર્વમાં કુલ કેટલા અધ્યાયો છે ?
- (૩) ધૃતરાષ્ટ્રના ઉપદેશની દુર્યોધન ઉપર થયેલી અસર જણાવો.
- (૪) ઘૂતસભાનું ટૂંકમાં વર્ણન કરો.
- (૫) યુધિષ્ઠિર જુગારને કેવો ગણે છે ?
- (૬) બૃહસ્પતિનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
- (૭) રામનું તૃતીયા એકવચન અને ષષ્ઠી બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) માલાનું ચતુર્થી એકવચન અને દ્વિતીયા બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૯) કવિનું પ્રથમા એકવચન અને સપ્તમી બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૦) નદીનું તૃતીયા બહુવચન અને પંચમી દ્વિવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૧) ધેનુનું સપ્તમી એકવચન અને પ્રથમા દ્વિવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૨) પિતૃનું પંચમા એકવચન અને બહુવચનનું રૂપ આપો.